

Αθήνα, 13 Οκτωβρίου 2016

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Παρουσίαση του Σχεδίου Νόμου για τα Πνευματικά Δικαιώματα και άλλες διατάξεις

Τα βασικά σημεία του Σχεδίου Νόμου για τα Πνευματικά Δικαιώματα και άλλες διατάξεις, παρουσίασε σήμερα Πέμπτη 13 Οκτωβρίου, ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Α. Μπαλτάς.

Το Σχέδιο Νόμου εισάγει ένα ολοκληρωμένο καθεστώς λειτουργίας για τη συλλογική διαχείριση στην Ελλάδα, ενσωματώνοντας ταυτόχρονα στην ελληνική έννομη τάξη την *Οδηγία 2014/26/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Φεβρουαρίου 2014 για τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων καθώς και για τη χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικές χρήσεις μουσικών έργων στην εσωτερική αγορά* (ΕΕΕΚ L 84/72 20.3.2014).

Το θεσμικό πλαίσιο για την συλλογική διαχείριση των πνευματικών και των συγγενικών δικαιωμάτων στηρίζεται κυρίως στον νόμο 2121/1993. Είκοσι χρόνια μετά, η επιτακτική ανάγκη τροποποίησης και επικαιροποίησής του, οδήγησε σε έναν εθνικό διάλογο με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, σωματεία, δημιουργούς – καλλιτέχνες και χρήστες. Η έλλειψη κουλτούρας σεβασμού των δικαιωμάτων των δημιουργών αλλά και η έλλειψη κουλτούρας διαλόγου, είχαν ως αποτέλεσμα η εκάστοτε πολιτική ηγεσία να μην δίνει λύσεις στο θέμα για να μη βρεθεί αντιμέτωπη με τα «αντικρουόμενα» συμφέροντα δημιουργών και χρηστών. Ύστερα από πολύμηνη διαβούλευση, παρουσιάζεται σήμερα το Σχέδιο Νόμου, που ενσωματώνει τις ανάγκες αυτού του χώρου, με τρόπο δίκαιο προς όλες τις πλευρές.

Συνοπτικά, το Σχέδιο Νόμου εισάγει ρυθμίσεις στους εξής τομείς:

1. Ενισχύει τον έλεγχο των δικαιούχων επί της διαχείρισης των δικαιωμάτων τους από τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης (ΟΣΔ)
2. Εισάγει διαφάνεια και λογοδοσία στη λειτουργία των ΟΣΔ και βελτιώνει τους μηχανισμούς εποπτείας τους από το κράτος
3. Εισάγει μηχανισμούς εποπτείας και ελέγχου ανεξαρτήτων οντοτήτων διαχείρισης (ΑΟΔ) οι οποίες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ασκούν συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
4. Εισάγει ειδική διαδικασία προσδιορισμού αμοιβής για τη δημόσια εκτέλεση μουσικής σε καταστήματα και επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος
5. Εισάγει μηχανισμούς προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο
6. Θέτει μέγιστο όριο στα διαχειριστικά έξοδα των ΟΣΔ
7. Εισάγει προϋποθέσεις για τη χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικά δικαιώματα επί μουσικών έργων

Αναλυτικότερα, το Σχέδιο Νόμου που δίνεται σήμερα στη δημοσιότητα:

1. Ενισχύει τον έλεγχο των δικαιούχων επί της διαχείρισης των δικαιωμάτων τους από τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης (ΟΣΔ)

Οι δικαιούχοι αποκτούν πλέον **ενεργό ρόλο** στη διαχείριση των δικαιωμάτων τους από τους ΟΣΔ και αυτό επιτυγχάνεται με διάφορους τρόπους:

- I. Με την **αύξηση των αρμοδιοτήτων της γενικής συνέλευσης**, η οποία πλέον είναι αρμόδια για όλες τις σημαντικές αποφάσεις στον ΟΣΔ, όπως τον διορισμό των μελών του Δ.Σ., του εποπτικού συμβουλίου, των ορκωτών ελεγκτών, την τροποποίηση του καταστατικού και όλες τις γενικές πολιτικές που αφορούν στη διανομή, τη χρήση των εσόδων, τις κρατήσεις και τις επενδύσεις.
- II. Με την συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων με δυνατότητα άσκησης των δικαιωμάτων τους με ηλεκτρονικά μέσα.
- III. Με τη **δίκαιη και ισορροπημένη εκπροσώπηση των διαφόρων κατηγοριών μελών** στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

2. Εισάγει διαφάνεια και λογοδοσία στη λειτουργία των ΟΣΔ και βελτιώνει τους μηχανισμούς εποπτείας τους από το κράτος

- I. Εισάγεται υποχρεωτική ύπαρξη **Εποπτικού Συμβουλίου**. Σκοπός του είναι η παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και των ενεργειών των φυσικών ή νομικών προσώπων που διαχειρίζονται τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του οργανισμού.
- II. Προβλέπεται σύνταξη **ειδικής έκθεσης διαφάνειας** και δημοσίευσή της στην ιστοσελίδα του ΟΣΔ. Προκειμένου να μπορούν οι δικαιούχοι, οι χρήστες και άλλοι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης να παρακολουθούν και να συγκρίνουν τις αντίστοιχες υπηρεσίες των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, οι οργανισμοί αυτοί πρέπει να δημοσιεύουν ετήσια έκθεση διαφάνειας με συγκρίσιμες και ελεγμένες οικονομικές πληροφορίες για τις δραστηριότητές τους.
- III. Παροχή πληροφοριών: Για τον λόγο αυτό υποχρεώνει τους ΟΣΔ (αλλά και τις ΑΟΔ σε σχέση με ορισμένα στοιχεία) να αναρτούν ορισμένες πληροφορίες στην ιστοσελίδα τους ώστε να είναι προσβάσιμες σε όλους. Κάθε ΟΣΔ υποχρεώνεται να παρέχει ορισμένες -κυρίως οικονομικές- πληροφορίες στα μέλη του τουλάχιστον άπαξ κάθε έτος, π.χ. σε σχέση με ποσά που διατίθενται ή καταβάλλονται σε αυτά και κρατήσεις.

3. Εισάγει μηχανισμούς εποπτείας ανεξαρτήτων οντοτήτων διαχείρισης (ΑΟΔ)

Ενσωματώνονται στην ελληνική έννομη τάξη όλα όσα προβλέπονται για τις ΑΟΔ στην Οδηγία της ΕΕ και ταυτόχρονα αυστηροποιείται το καθεστώς εποπτείας τους.

Ανεξάρτητες οντότητες διαχείρισης που, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου λειτουργούν ως ΟΣΔ με έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού, ασκούν συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και έχουν δεσπόζουσα θέση στην ελληνική αγορά

στην κατηγορία των δημιουργών μουσικών έργων, οφείλουν να προβλέψουν στο καταστατικό τους Γενική Συνέλευση Δημιουργών και Εποπτικό Συμβούλιο εκλεγμένο από αυτούς. Το Εποπτικό Συμβούλιο αποκτά ουσιαστική αρμοδιότητα οικονομικού και νομικού ελέγχου της διαχείρισης των δικαιωμάτων των δικαιούχων της ΑΟΔ. Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του Εποπτικού Συμβουλίου περιλαμβάνονται:

- Χάραξη πολιτικής για τη διανομή οφειλομένων ποσών
- Ο κανονισμός διανομής δικαιωμάτων
- Το αναλυτικό αμοιβολόγιο και η τιμολογιακή πολιτική
- Η διάθεση και αξιοποίηση των μη διανεμητέων ποσών
- Ο έλεγχος των εξόδων και γενικότερα των δραστηριοτήτων της Διοίκησης

Σε αυτή την περίπτωση, το Εποπτικό Συμβούλιο **εκλέγεται και αποτελείται από τους δημιουργούς** οι οποίοι και καθορίζουν τον τρόπο και τις λεπτομέρειες της εκλογής του. Εάν σε εύλογο χρονικό διάστημα από την έναρξη ισχύος του νόμου δεν ορισθεί Εποπτικό Συμβούλιο από τους δημιουργούς, το πρώτο εποπτικό συμβούλιο ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, κατόπιν πρότασης των δημιουργών ή και αιτιολογημένης εισήγησης του ΟΠΙ.

4. Εισάγει ειδική διαδικασία προσδιορισμού αμοιβής για τη δημόσια εκτέλεση μουσικής σε καταστήματα και επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος

- I. Πρόκειται για διαδικασία που αφορά στη δημόσια εκτέλεση μουσικής και **μόνον σε εμπορικά καταστήματα και επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος**.
- II. Πρόκειται για **συναινετική, μη υποχρεωτική διαδικασία**. Οι οργανισμοί και οι χρήστες μπορούν να βρεθούν και να επιδιώξουν συμφωνία. Σε περίπτωση αποτυχίας οποιοδήποτε από τα δύο μέρη μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο, του οποίου η απόφαση είναι δεσμευτική και για τους δύο. Σε όλη τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης και κατά τη δικαστική διαδικασία η πληρωμή της οφειλής δεν αναστέλλεται.
- III. Η διαδικασία αυτή εμπλέκει τους χρήστες μέσω των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων τους στον καθορισμό αμοιβών προκειμένου να διευκολυνθεί η καταβολή τους από όλους τους χρήστες με **διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια** σε ολόκληρη τη χώρα, να μειωθεί η ανάγκη προσφυγής στα δικαστήρια και να περιοριστούν τα διαχειριστικά έξοδα προς όφελος των δημιουργών.
- IV. Επιπλέον, οι ΟΣΔ και ΑΟΔ, εφόσον το επιθυμούν, μπορούν να διεξάγουν **διαβουλεύσεις μεταξύ τους** ώστε να καθορίσουν από κοινού τα επιμέρους δικαιώματα που εκπροσωπούν πριν την διαδικασία διαπραγμάτευσης με τους χρήστες.
- V. Οι ΟΣΔ και οι ΑΟΔ, με στόχο τη μείωση των εξόδων διαχείρισης, μπορούν να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις με αποκλειστικό σκοπό την ανάθεση σε ενιαίο φορέα της είσπραξης των αμοιβών που τους αναλογούν (ενιαίο φορέας είσπραξης).

5. Εισάγει μηχανισμούς προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο

Το Σχέδιο Νόμου, περιέχει ρυθμίσεις για περιπτώσεις προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο. Συγκεκριμένα:

- Εισάγεται ένα σύστημα ειδοποίησης και απόσυρσης περιεχομένου (notice and take down procedure) που προσβάλλει δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικά δικαιώματα στο διαδίκτυο. Το σύστημα αυτό δεν αποκλείει τη δυνατότητα των μερών να προσφύγουν στη δικαιοσύνη σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας και θέτει ως προαπαιτούμενο την προσφυγή σε διαδικασία που τυχόν έχει συστήσει οικειοθελώς ο εκάστοτε πάροχος. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να οδηγεί σε άρση της προσβολής και να είναι άμεση και αποτελεσματική.
- Θεσπίζεται η άρση του απορρήτου για τις προσβολές των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε βαθμό κακουργήματος, η οποία έχει ιδιαίτερη σημασία για τον εντοπισμό των δραστών των εγκλημάτων κατά της πνευματικής ιδιοκτησίας που συντελούνται μέσω του διαδικτύου με την τροποποίηση της σχετικής διάταξης στον ν. 2225/1994.

6. Θέτει μέγιστο όριο στα διαχειριστικά έξοδα των ΟΣΔ

Τα έξοδα διαχείρισης δεν πρέπει να υπερβαίνουν συνολικά κατά μέσο όρο ποσοστό 20% των ακαθάριστων εσόδων του Οργανισμού Συλλογικής Διαχείρισης από δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών δικαστικής διεκδίκησης των δικαιωμάτων των μελών του. Το ποσοστό αυτό δεν ισχύει για Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα των οποίων δεν υπερβαίνουν το ποσό των 250.000 ευρώ.

7. Εισάγει προϋποθέσεις για τη χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικά δικαιώματα επί μουσικών έργων

Προκειμένου ένας ΟΣΔ να μπορεί να παρέχει άδειες για περισσότερες της μίας χώρες της ΕΕ πρέπει να πληροί κάποια κριτήρια, τα οποία έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην σχετική Οδηγία της ΕΕ.

ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Στο ίδιο Σχέδιο Νόμου, περιλαμβάνονται επίσης διατάξεις που ρυθμίζουν μια σειρά θεμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και των υπό την εποπτεία του φορέων και οργανισμών. Συγκεκριμένα, καθορίζονται:

- 1. Απλοποίηση των διαδικασιών και αποκέντρωση χορήγησης αδειών παραχώρησης προσωρινής χρήσης αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και μουσείων** για πραγματοποίηση δράσεων και εκδηλώσεων συμπεριλαμβανομένης της κινηματογράφησης. Με την προτεινόμενη διάταξη διατηρείται η υπάρχουσα πρόβλεψη έκδοσης κανονιστικής απόφασης από τον Υπουργό Πολιτισμού μετά από γνωμοδότηση του ΚΑΣ που θα καθορίζει με σαφήνεια τους γενικούς όρους παραχώρησης αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και μουσείων. Ταυτόχρονα όμως, καταργείται η υποχρέωση έκδοσης ad hoc υπουργικής απόφασης μετά από σχετική γνωμοδότηση του αρμόδιου συμβουλίου για κάθε αίτημα ξεχωριστά.
- 2. Τροποποίηση του άρθρου 8 του Νόμου 3905/2010 με στόχο τον εξορθολογισμό και την απλοποίηση του συστήματος ενίσχυσης της κινηματογραφικής παραγωγής** από τους παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών έργων. Μέχρι και το μισό του ποσού που υποχρεούνται να διαθέσει κάθε χρόνο εταιρεία συνδρομητικής τηλεόρασης για την παραγωγή κινηματογραφικών έργων, μπορεί να διατίθεται στο Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου ως διαφημιστικός χρόνος για την τηλεοπτική διαφήμιση και προώθηση κινηματογραφικών έργων.
- 3. Παράταση μισθώσεων και πάγωμα μισθωμάτων και εξώσεων** χειμερινών και θερινών κινηματογράφων και θεάτρων διατηρητέων και μη, μέχρι το 2020.
- 4. Για το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης**, λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για την καλύτερη ανάπτυξη της καλλιτεχνικής του δράσης. Σε συνεργασία με το Διοικητικό Συμβούλιο, θεσμοθετούνται τρεις ανώτατες διευθυντικές θέσεις ενός Γενικού Διευθυντή, ενός Καλλιτεχνικού Διευθυντή και ενός Αναπληρωτή Καλλιτεχνικού Διευθυντή, οι οποίοι προσλαμβάνονται με συμβάσεις εργασίας ορισμένης διάρκειας και οι οποίες μπορούν να ανανεώνονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά από δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και επιλογή. Θεσμοθετούνται, επιπλέον, ειδικά προσόντα για την κάλυψη των θέσεων αυτών. Επίσης, θεσμοθετείται η ευχέρεια του Δ.Σ του ΟΜΜΘ να συνάπτει συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου με καλλιτεχνικό, τεχνικό προσωπικό και προσωπικό ταξιδεσίας για τις προγραμματισμένες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις του. Στο πλαίσιο αυτό, διευρύνονται οι πόροι του ΟΜΜΘ με συμμετοχή σε κοινοτικά και διεθνή προγράμματα πολιτιστικής συνεργασίας και επιπλέον προβλέπεται η δυνατότητα σύναψης προγραμματικών συμβάσεων του ΟΜΜΘ με το ελληνικό δημόσιο και άλλους πολιτιστικούς φορείς για την ανάπτυξη καλλιτεχνικών και εκπαιδευτικών δράσεων (επιμορφωτικά προγράμματα για τους μαθητές

δημοσίων σχολείων). Έγινε σημαντική προσπάθεια αναβάθμισης του ΟΜΜΘ έτσι ώστε αυτή να επιτευχθεί με το μικρότερο δυνατό δημοσιονομικό κόστος.

5. Θεσμοθετείται **εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου** με την οποία αναλαμβάνεται η υποχρέωση να καταβληθεί χρηματική αποζημίωση για απώλειες ή φθορές που είναι δυνατόν να προκληθούν σε αρχαιότητες, έργα τέχνης, έργα πολιτιστικής και ιστορικής αξίας, κινητά μνημεία, τα οποία εκτίθενται εντός ή εκτός της χώρας. Η εγγύηση ισχύει και στην περίπτωση εκθέσεων που έρχονται στη χώρα από το εξωτερικό. Η διάταξη αυτή συμβάλει σε μεγάλη εξοικονόμηση πόρων. Χαρακτηριστικά επισημαίνεται ότι την περίοδο από το 2003 έως τον Μάιο 2011 για εκθέσεις που οργανώθηκαν ή συνδιοργανώθηκαν από το ΥΠΠΟΑ και 4 μουσεία το ύψος των ασφαλιστρών υπερέβη τα 3 εκ. ευρώ. Σε αυτό το διάστημα τελικά προέκυψαν μόνο δύο περιπτώσεις καταβολής αποζημίωσης ύψους 423 ευρώ.
6. Θεσμοθέτηση του **εικαστικού βραβείου Γιάννη Μόραλη** που θα απονέμεται κάθε χρόνο σε έναν εν ζωή καλλιτέχνη. Για τον λόγο αυτό, συγκροτείται επιτροπή αξιολόγησης από τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού μετά από υπόδειξη των αρμόδιων φορέων. Το βραβείο είναι τιμητικό και συνδυάζεται με έκθεση του Υπουργείου Πολιτισμού με τα έργα του βραβευμένου εικαστικού καλλιτέχνη.
7. Θεσμοθέτηση της διαδικασίας επιλογής της εθνικής συμμετοχής στη **Διεθνή Έκθεση Τέχνης Μπιενάλε Βενετίας**. Για πρώτη φορά συγκροτείται γνωμοδοτική επιτροπή θεσμικού χαρακτήρα, δίνεται η δυνατότητα και στους καλλιτέχνες να υποβάλουν από κοινού με επιμελητές πρόταση συμμετοχής και ανατίθεται ο ρόλος του Εθνικού Επιτρόπου εκ περιτροπής σε εποπτευόμενους φορείς του ΥΠΠΟΑ που έχουν ως αντικείμενο τη σύγχρονη τέχνη.